

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 marca 2018 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Tryb. Wydział II Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący	SSO Jarosław Gołębiowski
Sędziowie	SSO Dariusz Mizera SSO Alina Gąsior (spr.)
Protokolant	stażysta Iwona Jasińska

po rozpoznaniu w dniu 26 lutego 2018 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie sprawy z powództwa J. M. i L. M.

przeciwko (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W.

o zadośćuczynienie

na skutek apelacji powodów

od wyroku Sądu Rejonowego w Radomsku

z dnia 28 września 2017 roku, sygn. akt I C 944/16

1. zmienia zaskarżony wyrok w punktach:

a) w pierwszym, drugim i trzecim sentencji w ten sposób, że zasądzone od pozwanego na rzecz powodów tytułem zadośćuczynienia kwoty po 15.200 złotych podwyższa do kwot po 26.400 (dwadzieścia sześć tysięcy czterysta) złotych – na rzecz każdego z nich;

b) w czwartym sentencji w ten sposób, że podlegającą pobraniu od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Kasy Sądu Rejonowego w Radomsku opłatę w kwocie 1.529 złotych podwyższa do kwoty 2.640 (dwa tysiące sześćset czterdzieści) złotych;

c) w piątym sentencji w ten sposób, że zasądza od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz każdego z powodów tj. J. M. i L. M. kwoty po 1.592 (jeden tysiąc pięćset dziewięćdziesiąt dwa) złote tytułem zwrotu kosztów procesu.

2. znosi wzajemnie między stronami koszty procesu za instancję odwoławczą.

SSO Jarosław Gołębiowski

SSO Dariusz Mizera SSO Alina Gąsior

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 28 września 2017 roku Sąd Rejonowy w Radomsku :

1. zasądził od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz powoda J. M. kwotę 15 200 zł (piętnaście tysięcy dwieście złotych) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 25 sierpnia 2016 roku do dnia zapłaty;
2. zasądził od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz powódki L. M. kwotę 15 200 zł (piętnaście tysięcy dwieście złotych) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 25 sierpnia 2016 roku do dnia zapłaty;
3. oddalił powództwo w pozostałej części;
4. nakazał pobrać od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz Skarbu Państwa - Kasy Sądu Rejonowego w Radomsku kwotę 1 529,00 zł (jeden tysiąc pięćset dwadzieścia dziewięć złotych) tytułem nieuiszczonej opłaty od pozwu w zakresie uwzględnionej części powództwa J. M. i L. M..
5. nie obciążył powodów kosztami postępowania.

Podstawą powyższego rozstrzygnięcia były następujące ustalenia i rozważania Sądu Rejonowego:

W dniu (...) roku około godziny 1.00 w miejscowości J. doszło do zdarzenia drogowego w wyniku którego Ł. M. (1) poniósł śmierć. Zdarzenie spowodował L. G., który dopuścił się wykroczenia polegającego na tym, że jako kierujący samochodem osobowym marki F. (...) nie udzielił niezwłocznej pomocy ofierze Ł. M. (1) tylko zbiegł z miejsca wypadku.

Ł. M. (1) i L. G. przebywali wieczorem 18 stycznia 2002 roku w godzinach wieczornych w tym samym czasie w barze (...). Ł. M. (1) wraz z kolegą wyszli około północy z baru i udali w stronę swoich domów. L. G. opuścił lokal około godzinę czasu po Ł. M. (1). Jezdnia nie była oświetlona lampami. Pobocza pokryte były zwałami śniegu. L. G. potrafił Ł. M. (1), po czym wysiadł z samochodu, zbliżył się do potraconego pieszego. Nie udzielając pomocy potraconemu wrócił do samochodu i odjechał. Wsiadając do samochodu zwrócił się do jadącego z nim pasażera słowami, że chyba kogoś zabił. Odwiozł pasażera, kazał mu wysiąść i powiedział, żeby do niczego się nie mieszał i on sam wszystko załatwi.

Ł. M. (2) w chwili darzenia znajdował się w stanie upojenia alkoholowego.

W sprawie przedmiotowego wypadku prowadzone było w Sądzie Rejonowym w' R. postępowanie, w którym w sprawie II K 594/03 zapadł prawomocny wyrok skazujący L. G..

Ł. M. (1) był starszym synem powodów J. i L. M.. Zginął potracony pod domem rodzinnym. Rodzice zostali zbudzeni w nocy, gdy zobaczyli światła i usłyszeli zamieszanie przed swoim domem. Gdy wyszli zobaczyli, że pod ich domem leżał zmarły Ł. M. (1).

W chwili śmierci Ł. M. (1) miał 21 lat. Przed śmiercią zamieszkiwał wspólnie ze swoimi rodzicami J. M. i L. M. oraz młodszym bratem T. M. w jednym domu. Był dobrym synem, rodzice pokładali w nim duże nadzieje. Pomagał im w prowadzeniu gospodarstwa rolnego. Miał prawo jazdy i jeździł samochodem. Ł. M. (1) pracował i zarabiał, wspierał finansowo rodziców. Rodzice byli z nim bardzo blisko związani. Ł. M. (1) był bardzo uczynny.

Po jego śmierci rodzice nie mogli dojść do siebie. W domu nadal są po nim liczne pamiątki i przedmioty należące do zmarłego.

L. M. w chwili śmierci syna miała 44 lata, a J. M. 46 lat. L. i J. M. odbyli kilka wizyt u psychologa. Zażywali leki uspokajające. Cmentarz, na którym jest pochowany syn powodów znajduje się około 400 metrów od domu. Gdy powodowie otworzą okno mogą zobaczyć czy na grobie syna pali się znicz. Często wspominają syna.

L. M. po śmierci syna stała się nadopiekuńcza w stosunku do młodszego syna T. M.. Często dzwoni do niego pytając gdzie jest.

J. M. po śmierci syna był w szoku, obawiając się o bezpieczeństwo młodszego syna „trzymał” go obok siebie. Dusił w sobie emocje, chciał skupić się na pracy, szukał zajęć by jak najmniej myśleć o śmierci syna. Ponieważ nie mógł sobie poradzić z żalem, wyjechał za granicę. W ocenie najbliższych była to ucieczka od problemów i wspomnień związanych ze śmiercią syna Ł. M. (1). Tam zaczął nadużywać alkohol. Następnie dostał udaru. Obecnie jest w stanie, w którym wymaga ciągłej opieki. Nie jest w stanie samodzielnie zrobić sobie jedzenie. Cały czas zażywa leki psychotropowe.

J. M. ma przyznany znaczny stopień niepełnosprawności, jest niezdolny do pracy. Jako przyczyna niepełnosprawności podany został symbol 02-P, czyli choroba psychiczna.

Decyzją z dnia 27 lipca 2016 roku pozwana wypłaciła powodom zadośćuczynienie, wskazując na 70% przyczynienia się zmarłego.

W dniu 27 lipca 2017 roku w równoległe toczącym się postępowaniu w sprawie I C 803/16 z powództwa syna powodów T. M. o zapłatę na jego rzecz kwoty 10 700 złotych, pozwana zawarła z T. M. ugodę, na mocy której zobowiązała się do wypłacenia na rzecz T. M. kwoty 4 750 złotych.

Sąd uznał, iż powództwo jest zasadne w części.

Zgodnie z treścią art. 805 § 1 k.c. przez umowę ubezpieczenia ubezpieczyciel zobowiązuje się, w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa, spełnić określone świadczenie w razie zajścia przewidzianego w umowie wypadku a ubezpieczający zobowiązuje się zapłacić składkę.

Stosownie do treści art. 821 k.c. ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej ma charakter ubezpieczenia majątkowego. Obowiązek zakładu ubezpieczeń obejmuje w tym wypadku zapłatę określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony (art. 822 § 1 k.c.).

W przedmiotowej sprawie w chwili zdarzenia sprawcę wypadku łączyła z pozwanym umowa ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej za szkody powstałe w związku z ruchem pojazdu.

Zgodnie z brzmieniem art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. z 2003 r., Nr 124, poz. 1152 z późn. zm.), z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, będącą następstwem śmierci, uszkodzenia ciała, rozstroju zdrowia bądź też utraty, zniszczenia lub uszkodzenia mienia.

W niniejszej sprawie podstawą prawną, na której powód oparł swoje roszczenie jest przepis art. 24 § 1 k.c. w zw. z art. 448 k.c.

Zgodnie z brzmieniem art. 448 k.c., w razie naruszenia dobra osobistego sąd może przyznać temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone, odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę lub na jego żądanie zasądzić odpowiednią sumę pieniężną na wskazany przez niego cel społeczny, niezależnie od innych środków potrzebnych do usunięcia skutków naruszenia.

Sąd rozpoznający sprawę podzielił pogląd zaprezentowany w orzeczeniu Sądu Najwyższego, zgodnie z którym Sąd może przyznać najbliższemu członkowi rodziny zmarłego zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę na podstawie art. 448 w związku z art. 24 § 1 k.c., także wtedy, gdy śmierć nastąpiła przed dniem 3 sierpnia 2008 roku wskutek uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia, również w wyniku zdarzeń obejmujących śmierć w wypadkach komunikacyjnych (uchwała SN z dnia 22 października 2010 roku, III CZP 76/10, LEX Nr 604152; uchwała SN z dnia 13 lipca 2011 roku, III CZP 32/11, OSNC 2012/1/10).

Jak podkreśla się w orzecznictwie Sądu Najwyższego, prawo do życia w rodzinie i utrzymania tego rodzaju więzi stanowi bowiem dobro osobiste członków rodziny i podlega ochronie na podstawie art. 23 i art. 24 k.c. Wprowadzenie art. 446 § 4 k.c. doprowadziło jedynie do zmiany w sposobie realizacji roszczenia przez skonkretyzowanie osób uprawnionych do jego dochodzenia oraz przesłanek jego stosowania (zob. m.in. uchwałę z 13 lipca 2011 r., III CZP 32/11, OSNC 2012/1/10; wyrok z 11 maja 2011 r., I CSK 621/10, LEX nr 848128; wyrok z 14 stycznia 2010 r., IV CSK 307/09, OSNC-ZD 2010/3/91; wyrok z 6 lutego 2008 r., II CSK 459/07, LEX nr 950430; uchwała z 22 października 2010 r., III CZP 76/10, LEX nr 604152; wyrok z 25 maja 2011 r., II CSK 537/10, LEX nr 846563; wyrok z 15 marca 2012 r., I CSK 314/11, LEX nr 1164718).

Strona pozwana na żadnym etapie postępowania nie kwestionowała zasady swojej odpowiedzialności w niniejszej sprawie, czego wyrazem jest także to, że uznała częściowo roszczenia powodów J. i L. M. o zadośćuczynienie w związku ze śmiercią syna Ł. M. (1).

Przechodząc do oceny zasadności roszczeń powodów J. i L. M. stwierdzić należy, że powodów, jako rodziców zmarłego Ł. M. (1) Sąd zaliczył do kręgu osób bezpośrednio dotkniętych skutkami zdarzenia szkodzącego. Zdaniem Sądu powodowie wykazali, że na skutek tragicznej śmierci swojego 21- letniego wówczas syna przeżyli ogromną traumę i ból. Powodowie byli bardzo związani z synem, który na stałe z nimi zamieszkiwał, czynnie uczestniczył w jego życiu i wspierali go w dążeniu do realizacji planów. Ł. M. (1) był ich starszym synem - pierworodnym, a jego śmierć nastąpiła w momencie, w którym dopiero wstępował on w dorosłe życie. Zmarły był dla rodziców wsparciem i wyręką, pociechą i radością, powodem do dumy. Życie rodziców załamało się po śmierci ich syna i do chwili obecnej nie odzyskali oni równowagi.

Powodowie w dalszym ciągu odczuwają smutek i żal z powodu śmierci dziecka, nigdy nie pogodzili się z tym faktem i w przekonaniu Sądu nigdy się z tym nie pogodzą. Śmierć ich dziecka było to zdarzenie nagłe i zupełnie nieoczekiwane. Jakkolwiek śmierć każdego człowieka stanowi dla jego najbliższych źródło smutku i poczucia straty, to jednak wspomniane emocje nieporównywalnie z innymi przypadkami nasilają się w razie niespodziewanej śmierci dziecka, zwłaszcza w jego młodym wieku.

W ocenie Sądu, dotkliwych cierpień moralnych nie sposób każdorazowa powiązywać z koniecznością wystąpienia następstw dla zdrowia psychicznego czy potrzebą podjęcia terapii. Doświadczenie życiowe wskazuje bowiem, że indywidualne cechy osobowości, jak i przekonania jednostki, siła i wsparcie uzyskiwane od innych bliskich osób powodują, że każda osoba w odmienny sposób reaguje na dotykające ją trudności czy nawet życiowe tragedie, w inny sposób je przeżywa, w różny sposób sobie z nimi radzi.

Mając na uwadze powyższe okoliczności Sąd uznał za adekwatne kwoty zadośćuczynienia po 15 200 złotych dla każdego z rodziców Ł. M. (1) - powodów J. i L. M..

Zgodnie z brzmieniem art. 362 k.c., jeżeli poszkodowany przyczynił się do powstania lub zwiększenia szkody, obowiązek jej naprawienia ulega odpowiedniemu zmniejszeniu stosownie do okoliczności, a zwłaszcza do stopnia winy obu stron.

W niniejszej sprawie sporny między stronami był stopień przyczynienia się zmarłego Ł. M. (1). Strona pozwana podnosiła, że przedmiotowy stopień przyczynienia się zmarłego wynosi 70%. Podniosła, że syn powodów w chwili zdarzenia znajdował się w stanie upojenia alkoholowego, poruszał się ponadto środkiem jezdni bez oświetlenia.

Sąd nadmienił, że w dniu 27 lipca 2017 roku w równoległe toczącym się postępowaniu w sprawie I C 803/16 z powództwa syna powodów T. M. o zapłatę na jego rzecz zadośćuczynienia z tytułu śmierci brata, pozwana zawarła z T. M. ugodę, na mocy której zobowiązała się do wypłacenia na rzecz dodatkowo kwoty 4 750 złotych. W sprawie tej, źródłem dochodzonego roszczenia było dokładnie to samo zdarzenie, w wyniku którego Ł. M. (1) poniósł śmierć. Pozwana uznała częściowo powództwo. W konsekwencji stwierdzić należy, że pozwana przyznała, iż stopień przyczynienia się zmarłego Ł. M. (1) był mniejszy, aniżeli podnoszone przez pozwaną 70%.

Sąd miał tu także na uwadze, że cierpienie rodziców zmarłego Ł. M. (1) było znacznie bardziej dotkliwe i długotrwałe, niż cierpienie i ból jakiego doświadczył jego brat T. M., który w dniu zdarzenia miał 13 lat. Wystarczy w tym miejscu podnieść chociażby długotrwałe skutki w sferze zdrowotnej i psychicznej jakich doznał ojciec zmarłego J. M.. Natomiast L. M. jest zobowiązana jako osoba najbliższa powodowi i jego żona, do sprawowania opieki nad chorym powodem i wspierania go finansowo.

Śmierć Ł. M. (1) wywarła silniejsze i bardziej trwale skutki w psychice i życiu powodów - rodziców zmarłego aniżeli w psychice i życiu ich młodszego syna.

Zasądzając odsetki ustawowe od kwoty zasądzonej wyrokiem Sąd orzekł mając na uwadze brzmienie art. 359 § 1 k.c., 481 § 1 k.c., oraz art. 817 § 1 k.c., jak również wniosek powodów.

W ocenie Sądu uzasadnione jest dochodzenie odsetek od kwoty zadośćuczynienia począwszy od dnia 25 sierpnia 2016 roku. Podkreślić bowiem należy, że zgłoszenie szkody w niniejszej sprawie przez powódkę nastąpiło w dniu 20 lipca 2016 roku. Uwzględniając 30-dniowy termin na spełnienie świadczenia, dochodzenie odsetek od daty wskazanej w pozwie jest uzasadnione i podlegało uwzględnieniu. Stąd też odsetki zasądzono zgodnie z żądaniem.

O kosztach procesu Sąd orzekł zgodnie z wyrażoną w art. 100 k.p.c. zasadą ich stosunkowego rozdzielania. W niniejszej sprawie wartość przedmiotu sporu wynosiła dla każdego z powodów 36 400 złotych. Z powyższej kwoty zasądzona została kwota 15 200 złotych stanowiąca 53 % wartości przedmiotu sporu. Zgodnie z zasadą stosunkowego rozdzielania kosztów procesu strony powinny ponieść jego koszty w takim stopniu, w jakim przegrały sprawę, a zatem powodowie w 56 % i pozwany w 44 %. W przedmiotowej sprawie powodowie postanowieniem z dnia 14 grudnia 2016 roku zostali zwolnieni od obowiązku uiszczenia opłaty od pozwu.

Mając powyższe na uwadze Sąd nakazał pobrać od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz Skarbu Państwa - Kasy Sądu Rejonowego w Radomsku kwotę 1.529,00 zł tytułem nieuiszczonej opłaty od pozwu w zakresie uwzględnionej części powództwa J. M. i L. M..

Mając na uwadze stosunkowa niewielką różnicę pomiędzy stronami w zakresie wygranej i przegranej sprawy, czyli odpowiednio 56% i 44%, Sąd postanowił nie obciążać powodów kosztami postępowania w zakresie oddalonej części powództwa, w tym chodzi o koszty zastępstwa procesowego i obowiązek uiszczenia opłaty sądowej od oddalonej części powództwa.

Według treści art. 102 k.p.c. w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegranej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Sąd mając na uwadze trudną sytuację majątkową i rodzinną powodów odstąpił od obciążenia ich kosztami postępowania.

Apelację od powyższego wyroku wnieśli powodowie, zaskarżają wyrok w części, tj. co do pkt 3. Pełnomocnik powodów zaskarżonemu wyrokowi zarzucił:

- naruszenie przepisów prawa materialnego, to jest art. 448 k.c. przez jego błędną wykładnię i przyjęcie, że kwoty po 18.800,00 zł (zasądzone 15.200,00 zł plus 3.600,00 zł przyznane w toku likwidacji szkody) stanowią adekwatne zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę, podczas gdy kwoty te są rażąco zaniżone, mając na uwadze indywidualne okoliczności stanowiące o rozmiarze doznanej krzywdy takie jak: rodzaj naruszonego dobra, stopień i czas trwania cierpień psychicznych rozumianych, jako ujemne przeżycia związane ze śmiercią syna, stopień zażyłości

łączącej zmarłego i Powodów, jakość łączącej ich relacji, wiek zmarłego (21 lat), skutki w zakresie życia osobistego, jakie śmierć syna wywołała u Powodów.

Wskazując na powyższy zarzut, na podstawie art. 386 § I k.p.c. pełnomocnik powodów wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w części, tj. przez:

1. zasądzenie od Pozwanej na rzecz Powoda J. M. kwoty 36.400,00 zł (słownie: trzydzieści sześć tysięcy czterysta złotych) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 16 września 2016 r. do dnia zapłaty, tytułem zadośćuczynienia za krzywdę, doznaną na skutek śmierci Ł. M. (1) - syna Powoda, do której doszło w wyniku zdarzenia drogowego z dnia (...) r.,
2. zasądzenie od Pozwanej na rzecz Powódki L. M. kwoty 36.400,00 zł (słownie: trzydzieści sześć tysięcy czterysta złotych) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 25 sierpnia 2016 r. do dnia zapłaty, tytułem zadośćuczynienia za krzywdę, doznaną na skutek śmierci Ł. M. (1) - syna Powódki, do której doszło w wyniku zdarzenia drogowego z dnia (...) r.,
3. zasądzenie od Pozwanej na rzecz Powodów zwrotu kosztów procesu za obie instancje, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Zdaniem strony powodowej w przedmiotowej sprawie kwotą, która rekompensowałaby poniesioną krzywdę, byłaby kwota 80.000,00 zł na rzecz każdego z Powodów (pomniejszona o 50 % przyczynienia oraz wypłacone kwoty po 3.600,00 zł). Kwoty przyjęte przez Sąd Rejonowy są o ponad 50 % niższe niż kwoty wyjściowe, które jako rekompensujące ich krzywdę przyjęli Powodowie.

Ponadto, w zakresie przyjętego stopnia przyczynienia. Sąd Rejonowy powołał się na wiadomości znane mu z urzędu w zakresie ugody zawartej w sprawie z powództwa T. M. przeciwko (...) S.A. toczącej się przed Sądem Rejonowym w Radomsku, sygn. akt I C 803/16 i zawartej w tym postępowaniu ugody sądowej. Należy domniemywać, iż Sąd Rejonowy na podstawie art. 229 k.p.c. przyjął za wiarygodne stanowisko strony powodowej odnośnie przyczynienia określone w pozwie (50 %), nie mniej stopień przyjętego przyczynienia przez sąd orzekający w niniejszej sprawie nie został w sposób wyraźny wskazany ani uzasadniony.

Podsumowując Powodowie wskazują, iż przyznane kwoty są rażąco zaniżone i niewspółmiernie nieodpowiednie w stosunku do rozmiaru ich krzywdy.

W odpowiedzi na apelację pozwany wniósł o jej oddalenie i zasądzenie od każdego z powodów na rzecz pozwanej kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja powodów zasługuje na częściowe uwzględnienie. Na wstępie należy zaznaczyć, że Sąd Okręgowy podziela ustalenia Sądu Rejonowego i przyjmuje je jako własne. Sąd meriti orzekając o zadośćuczynieniu należnym powodom uwzględnił szereg okoliczności wpływających na wysokość zadośćuczynienia. Mianowicie Sąd odniósł się zarówno do relacji łączących zmarłego z jego rodzicami, wpływu tragicznej śmierci na dalsze życie powodów, ocenił ich stan psychiczny, przeżywaną żalobę po śmierci Ł. M. (1), a także ich obecne funkcjonowanie.

Należy jednak zgodzić się z powodami, że Sąd błędnie przyjął, że zasądzone kwoty po 15.200 zł wraz z kwotami 3.600 zł przyznanymi w toku likwidacji szkody stanowią adekwatne zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę, a tym samym dopuścił się naruszenia przepisów prawa materialnego, to jest art. 448 k.c.

Sąd Okręgowy podziela stanowisko apelujących, iż zasądzone kwoty są rażąco zaniżone, co skutkuje zmianą wyroku w zakresie kwot przyznanych tytułem zadośćuczynienia.

Przede wszystkim należy zauważyć, że Sąd I instancji, orzekając o wysokości zadośćuczynienia, nie wskazał, jaka kwota należałaby się powodom, gdyby zmarły nie przyczynił się do szkody, a następnie nie podał w jakim wymiarze przyjmuje przyczynienie się Ł. M. (1) do powstałej szkody.

Zadośćuczynienie przyznawane najbliższym członkom rodziny ma na celu pomóc im dostosować się do nowej rzeczywistości oraz złagodzić cierpienia wywołane utratą osoby bliskiej. Instytucja zadośćuczynienia powinna pełnić funkcję kompensacyjną., czyli złagodzić negatywne doznania psychiczne i fizyczne wywołane naruszeniem prawnie chronionej sfery dóbr osobistych osób pośrednio poszkodowanych.

Oczywistym przy tym jest, że nie ma możliwości zrekompensowania w pełni świadczeniem pieniężnym śmierci osoby bliskiej, żadna bowiem kwota nie może ukoić bólu związanego z utratą najbliższych. Zauważyć należy jednak, że brak jest uniwersalnego miernika, który pozwala na ocenę czy wysokość przyznanego zadośćuczynienia jest odpowiednia. Krzywda ma charakter niemajątkowy i niemożliwym jest przeprowadzenie matematycznego przeliczenia jej zakresu na wysokość należnego świadczenia. Kryteria, od których ustawodawca uzależnił wysokość zadośćuczynienia nie są ostre i wymagają wnioskowania opartego na dokonaniu ocen konkretnych okoliczności i całokształtu danej sprawy.

Określając wysokość zadośćuczynienia należy wziąć pod uwagę wszystkie okoliczności mające wpływ na rozmiar doznanej przez poszkodowanego krzywdy, a więc przede wszystkim wstrząs psychiczny i cierpienia moralne wywołane śmiercią osoby bliskiej, poczucie osamotnienia i pustki po jej śmierci, rodzaj i intensywność więzi łączącej pokrzywdzonego ze zmarłym, rolę w rodzinie pełnioną przez osobę zmarłą, wystąpienie zaburzeń będących skutkiem śmierci osoby bliskiej (np. nerwicy, depresji), leczenie doznanej traumy, stopień, w jakim pokrzywdzony będzie umiał znaleźć się w nowej rzeczywistości i ją zaakceptować, powstałych utrudnień życiowych, konieczności zasadniczo odmiennego urzędzenia sobie życia (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 3 czerwca 2011 r., III CSK 279/10, niepubl, z dnia 10 maja 2012 r., IV CSK 416/11, LEN nr 1212823). Przy rozważaniach w zakresie wysokości należnego zadośćuczynienia nie można tracić także z pola widzenia, w jakim wieku znajdują się osoby poszkodowane i uprawnione oraz w jakich relacjach pozostawały między sobą.

W rozpoznawanej sprawie Sąd I instancji uzasadnił, jakie okoliczności uwzględnił zasądzając zadośćuczynienie, jednak zdaniem Sądu Odwoławczego, mając na uwadze, że powodowie dochodzą zadośćuczynienia po śmierci najbliższej im osoby, jaką był ich zmarły syn, młody wiek zmarłego i jego więź z rodzicami, a także uwzględniając następstwa w sferze psychicznej powodów, Sąd Okręgowy uznał, iż należną kwotą tytułem zadośćuczynienia za śmierć Ł. M. (1), którą poniósł w 2002 roku, winna być suma 60.000 złotych dla każdego z powodów.

Jednocześnie Sąd podziela stanowisko powodów, że zmarły w około 50 % przyczynił się do powstania szkody, co skutkuje obniżeniem należnego zadośćuczynienia do kwoty 30.000 złotych na rzecz każdego z powodów. Poza tym należy uwzględnić kwoty po 3.600 złotych przyznane powodom przez ubezpieczyciela i w konsekwencji należne powodom zadośćuczynienie winno wynosić po 26.400 złotych.

Mając na uwadze przytoczone powyżej okoliczności Sąd Okręgowy, na podstawie art.386 § 1 k.p.c. zmienił zaskarżone orzeczenie w punkcie 1 i 2 podwyższając zasądzone na rzecz powodów kwoty tytułem zadośćuczynienia do kwot po 26.400 na rzecz każdego z nich i oddalając powództwo w pozostałej części.

Konsekwencją powyższego rozstrzygnięcia było również podwyższenie kwoty podlegającej pobraniu od pozwanego tytułem opłaty do kwoty 2,640 złotych.

Z uwagi na to, iż powództwo każdego z powodów zostało uwzględnione w około 72%, pozwany powinien ponieść koszty procesu w takiej wielkości. Łączne koszty procesu wyniosły 7.234 zł, z czego każdy z powodów poniósł 3.617 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego i pozwany również poniósł koszty procesu w takiej wysokości. Odnosząc procent przegranej sprawy do wysokości poniesionych kosztów, pozwanego winny obciążać koszty w kwocie 1.592 zł na rzecz każdego z powodów ($7.234 \times 72\% = 5.280 - 3.617 = 1.592$). Z uwagi na powyższe Sąd na podstawie art. 386 § 1 k.p.c.

zmienił zaskarżony wyrok w punkcie piątym i na podstawie art. 100 k.p.c. zasądził od pozwanego na rzecz każdego z powodów kwotę 1.592 zł.

Jednocześnie, mając na uwadze, iż apelacja powodów została uwzględniona w części, na podstawie art. 100 k.p.c. Sąd zniósł wzajemnie między stronami koszty procesu za instancję odwoławczą.

SSO Dariusz Mizera SSO Alina Gąsior SSO Jarosław Gołębiowski